

VERSLAG TWEEDE BIJEENKOMST

- 14 MAART 2022 -

De volgende organisaties nemen deel aan deze tweede bijeenkomst:

Dutch Seafarers' Mission Rotterdam/Protestants Koopvaardijwerk Rijnmond
(PKWR, Helene Perfors)

Havenbedrijf Rotterdam (HbR, Ingrid Römers)

ITF (Gijs Mol, Aswin Noordermeer)

Havenbedrijf Amsterdam (HbA, Hendrik ter Kuile)

Nautilus International (Nautilus, Jos Hilberding)

Nederlandse Zeevarendencentrale (NZC, Henk Daniëlse)

ORAM (Annemarie Haasjes)

Rotterdam Port Welfare Committee (RPWC, Ingrid Römers)

St. Garantiefonds voor Zeevarenden (GvZ, Willem den Hoed)

Vereniging van Rotterdamse Cargadoors (VRC, Robert Bravenboer)

Wybenga|advocaten (W|A, Kirsten Boele, Diederik van Luyken)

AGENDA

- 1 Welkom nieuwkomers
- 2 Huidige situatie/nieuwe ontwikkelingen
- 3 Verwachtingen
- 4 Nieuwe initiatieven
- 5 Verbeterpunten website
- 6 Rondvraag

1. WELKOM NIEUWKOMERS

W|A:

Twee nieuwe organisaties hebben zich aangesloten bij het Seafarers' Initiative: ORAM en Havenbedrijf Moerdijk.

Daarnaast is er contact geweest met North Sea Port en het ministerie.

North Sea Port gaf aan op dit moment niet deel te nemen aan deze overlegstructuur. Wel hebben zij goed contact met de zeemannshuizen en mogelijk sluiten zij op een later moment nog aan.

Het ministerie heeft aangegeven de ontwikkelingen van het initiatief te blijven volgen. Ook is Groningen Seaports benaderd. Van hen is nog geen reactie ontvangen.

2. HUIDIGE SITUATIE/NIEUWE ONTWIKKELINGEN

VRC:

De cargadoorsvereniging ontvangt nog geen grote signalen over zeelieden die in de problemen raken. VRC voorziet mogelijk een probleem met betrekking tot het wisselen van Oekraïense bemanningsleden omdat zij het land niet uit kunnen of willen. Op dit moment is hierop echter nog onvoldoende zicht.

Tot nu toe vragen veel Oekraïense zeevarenden van wie het contract afloopt om contractsverlenging, zodat zij nog niet hoeven te worden gerepatrieerd.

NZC:

Ook DEME heeft een hub gemaakt in Roemenië van waaruit Oekraïense zeevarenden worden gewisseld.

Nautilus:

Tot nu toe zijn geen berichten ontvangen van Nederlandse schepen met betrekking tot problemen met aflossing van Oekraïners en Russen. Vlootbezoeken gaan weer steeds meer plaatsvinden en er wordt gericht gekeken en gevraagd naar de situatie van Oekraïense en Russische zeevarenden.

GvZ:

Er is contact geweest met een arts in het Erasmus MC zodat ook artsen/specialisten kunnen worden ingeschakeld in geval van (urgente) medische problemen. Willem den Hoed is hiervoor de contactpersoon. Ook zeevarenden buiten de haven van Rotterdam kunnen hiervan gebruik maken.

NZC:

Er is opgevangen dat een sloophandelaar druk ervaart om Russische schepen niet meer te provianderen. Dit werd verlangd van Amerikaanse klanten en de sloophandelaar heeft hier noodgedwongen aan toegegeven. In Rotterdam zijn dergelijke situaties nog niet aan de orde, maar het is goed om hier attent op te zijn.

In de havens van Rotterdam en Amsterdam bestaan verschillende initiatieven voor het uitdelen van SIM-kaarten aan Oekraïense en in sommige gevallen ook Russische zeevarenden om hen te ondersteunen in het contact met het thuisfront. Dit zijn goede initiatieven, maar NZC is van mening dat dit landelijk moet worden uitgerold om doelgericht en efficiënt met de SIM-kaarten om te gaan. NZC is hier dan ook mee bezig vanuit het door hen opgerichte noodfonds.

DSMR:

De SIM-kaarten worden overigens niet geheel klakkeloos uitgegeven. Het gaat niet alleen om efficiëntie, maar ook in belangrijke mate om het gebaar dat men in de gelegenheid wordt gesteld contact te leggen met familie. Het is een manier om getroffen en het gevoel te geven dat aan hen gedacht wordt en dat wordt aan boord zeer gewaardeerd.

HbA:

Het Rotterdamse initiatief is gekopieerd in de haven van Amsterdam. Havenbeambtes en inspecteurs nemen SIM-kaarten mee aan boord die ze direct kunnen uitgeven. Soms worden ook kaarten gegeven aan anderen dan Oekraïners.

ITF:

Er is contact geweest met Russische ITF collega's over signalen die zij ontvangen over Russische zeevarenden. Het schijnt dat Russische zeevarenden geld overgemaakt krijgen via Moneygram. Gebruik van Western Union is niet meer mogelijk. In Oekraïne ontvangt ITF vragen of bemanningsleden in cash uitbetaald kunnen krijgen voordat ze van boord gaan. Het is daarnaast verschillende familieleden gelukt om in het buitenland een bankrekening te openen, waar geld naartoe wordt gestort door de maatschappijen. Ook het cash paspoort wordt gebruikt.

ITF is aan boord geweest van een schip met een mixed crew en heeft onder andere Russische en Oekraïense bemanningsleden gesproken. Aan boord wordt de politiek niet besproken. Ze waren erg blij met de telefoonkaarten want hun eigen nummers werkten vaak niet. De Griekse maatschappij die achter het schip zit, heeft laten weten dat betaling aan bemanningsleden niet meer mogelijk is in verband met de problematiek rondom Oekraïne. ITF heeft met de maatschappij contact opgenomen en begreep dat het de mogelijkheid bekijkt van andere betaalopties. De ITF kan zich niet aan de indruk onttrekken dat sprake lijkt te zijn van een neveneffect of wellicht zelfs misbruik van de oorlogssituatie om bemanning later te betalen. Dit is een zorgwerkkende ontwikkeling. Voor wat betreft bemanningswisselingen wordt opgemerkt dat sommige maatschappijen voorsorteren op andere nationaliteit dan Oekraïens of Russisch.

ORAM:

ORAM beaamt dat de scheepsagenten en andere betrokkenen druk bezig zijn met de kwestie rondom de betaalproblematiek en het vinden van andere routes en methodes voor betaling. De veiligheid hieromtrent is ook een onderwerp. ORAM deelt de ervaringen die anderen delen.

HbA:

Er zijn geen signalen uit de haven dat er problemen zijn. HbA helpt in Amsterdam om grote riviercruiseschepen klaar te leggen voor Oekraïense vluchtelingen. Oekraïense zeevarenden, of hun familie, kunnen ook in aanmerking komen. HbA wil graag, ook richting zeevarenden, laten zien dat zij gastvrij zijn.

Er moet rekening mee worden gehouden dat mogelijk betaling in dollars aan bemanningsleden niet altijd gewenst is omdat sancties van Amerika deze betalingen kunnen beïnvloeden en eventueel bemoeilijken.

PoR:

Er zijn geen meldingen van problemen. Wel hebben agenten en rederijen het druk met het herschikken van verschillende processen. Routes gaan veranderen, de wisseling van bemanning gaat anders lopen. Maar tot nu toe lossen zij de problemen allemaal redelijk zelf op. Ook in Rotterdam heeft de gemeente opdracht gegeven plek te vinden voor een groot cruiseschip voor Oekraïense vluchtelingen. De PoR houdt dit in de gaten en bekijkt nog of mogelijkheden voor (familie van) zeevarenden bestaan om toegang te krijgen tot deze opvangplek.

DSMR:

Vanuit het zeemanshuis The Bridge worden dagelijks scheepsbezoeken gedaan, vooral bij de kleinere feeders omdat deze feeders vaak met Russische en Oekraïense zeevarenden zijn bemand.

Daarnaast is men druk bezig geweest om de vrijwilligers toe te rusten die aan boord gaan. Steeds meer mensen hebben anti-Russische gevoelens maar de vrijwilligers gaan aan boord voor iedereen die last heeft van de oorlog.

Wat betreft de situatie aan boord is dat wisselend. Vooralsnog zijn er geen zorgwekkende signalen. Er zijn zelfs verhalen van Oekraïense zeevarenden die geld pinnen voor hun Russische collega's die in geldproblemen komen. Tegelijkertijd zijn er ook berichten dat de sfeer drukkender wordt aan boord met het voortduren van de oorlog. Maar het uitgangspunt bij vele schepen is dat er aan boord zo min mogelijk over de oorlogssituatie wordt gepraat.

3. VERWACHTINGEN

Allen:

Na de inventarisatie is men het erover eens dat er nog geen grote problemen zijn gesignaleerd waar het betreft zeevarenden. Alle betrokken partijen, zoals ook reders en scheepsagenten, zijn druk bezig met oplossingen rondom betalingen, repatriëringen en bemanningsbezetting. Er is nog onvoldoende zicht op de wijze waarop de situatie zich zal ontwikkelen. Belangrijk blijft om de situatie aan boord van de schepen, bij voorkeur via scheepsbezoeken, te blijven monitoren. Vanuit de verschillende organisaties van het Seafarers' Initiative is men bezig om scheepsbezoekers daarvoor toe te rusten.

4. NIEUWE INITIATIEVEN

Allen:

Het is belangrijk dat met dit initiatief niet de indruk wordt gewekt dat alle problemen kunnen worden opgelost. Als bij het Seafarers' Initiative problemen worden gemeld, wordt dit tussen de deelnemende partijen besproken en wordt bekeken welke partij de beste hulp kan bieden.

De wens bestaat om vanuit het Seafarers' Initiative scheepsbezoekers voldoende te equiperen. Ontwikkelde guidelines, best practices en dergelijke documenten die nuttig zijn in het kader van de hulp aan zeevarenden kunnen onderling en met andere partijen worden gedeeld via de website.

DSMR:

Er worden visitekaartjes/pamfletten gemaakt die meegenomen kunnen worden aan boord met informatie over het Seafarers' Initiative. Dit is mogelijk ook interessant voor andere partijen die de schepen bezoeken.

NZC:

De vraag is in hoeverre Nederlandse cargadoors hierbij zijn betrokken, aangezien de VRC uitsluitend de Rotterdamse cargadoors vertegenwoordigd. De cargadoor is een onmisbare schakel in de contacten tussen schip/ reder en walorganisaties zoals douane/havendienst/ stuwadoor etc. VRC geeft daarop aan na te zullen gaan of dit initiatief vanuit VRC ook al was doorgezet naar de landelijke cargadoorsorganisatie.

Allen:

De loodsencorporaties en Port State Control krijgen vanuit de organisatie bericht over het Seafarers' Initiative en worden verzocht informatie over problemen die eventueel worden gesignaleerd, door te geven.

Iedereen zal zich verder inzetten om meer bekendheid te creëren over het initiatief en de website, onder meer onder zeevarenden, cargadoors en waterprojectverenigingen.

5. VERBETERPUNTEN WEBSITE

W|A:

De website is sinds 9 maart jl. live. Inmiddels is de website meer dan 500 keer bezocht. Bezoekers hebben ook op verschillende pagina's gekeken. De informatie wordt dus goed gezien en gedeeld.

Allen:

De volgende punten worden aangepast op de website:

- er komt een pagina met guidelines en documenten;
- het e-mailadres info@seafarersinitiative.nl wordt bovenaan de lijst met organisaties vermeld zodat hulpzoekenden ook dit algemene mailadres kunnen gebruiken voor vragen. W|A beheert (vooralsnog) dit e-mailadres;
- als organisaties specifieke hulp kunnen bieden, zoals in het geval van GvZ hulp in geval van medische spoedsituaties, wordt dit vermeld op de website bij de betreffende organisatie;
- er wordt onderzocht of op de homepage specifieke initiatieven van individuele organisaties naar voren kunnen worden gebracht.

6. RONDVRAAG

ITF:

Op verzoek van HbA zal ITF navraag doen voor cijfers die aangeven hoe afhankelijk de koopvaardij is van Russische en Oekraïense zeevarenden. Deze informatie zal onder de deelnemende organisaties worden gedeeld. Hierover kan eventueel iets worden vermeld op de website.

Nautilus en NZC:

Als zeevarenden van boord gaan, moeten zij gerepatriëerd worden volgens de MLC. Als zij niet naar huis kunnen, is het de vraag waar zij worden ondergebracht. Tot nu toe komt deze situatie nog niet voor. In Vlissingen is hierover gesproken met de wethouder die zich hierover zal buigen. Het is wel een onderwerp waarover serieus moet worden nagedacht voor de toekomst.

Dit verslag wordt, na accordering door alle deelnemers, wederom gepubliceerd op de website. W|A deelt het verslag met het ministerie en andere betrokkenen.
